

4. Barabash, A.H., Makohin, N.O. (2020). «Types of restrictions on land ownership in Ukraine». *Molodyi vchenyi*. № 6 (82), pp. 238–242. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-6-82-49>
5. Maika, N.V. (2015). «Proprietary rights to other people's real estate and their legal nature under the civil law of Ukraine» *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia: Yurysprudentsiia*. Issue 14(2), pp. 47–49.
6. Il'ko, O.V. (2021). *Problemy rehuliuвання rechovykh prav v tsyvilnomu zakonodavstvi Ukrainy* [Problems of regulation of property rights in the civil legislation of Ukraine]. D. Sc. Thesis. Lviv. Ukraine.
7. Spasybo-Fatieieva, I. (2015). «Property rights under the Civil and Commercial Codes of Ukraine». *Pravo Ukrainy*. № 4, pp. 60–68.
8. Vatrás, V. (2022). «The doctrinal basis for the classification of property rights in civil law». *Aktualni problemy pravoznavstva*. 2 (30), pp. 97–102.
9. Kharytonova, T. Ye. (2016). *Problemy zdiisnennia prav na chuzhi zemelni dilianky v Ukraini*. [Problems of exercising rights to other people's land plots in Ukraine]. D. Sc. Thesis. Kyiv. Ukraine.
10. Balatsenko, M.I. (2021). *Systema rechovykh prav na zemliu za zakonodavstvom Ukrainy* [The system of property rights to land under Ukrainian law]. Ph.D. Thesis. 081 «Pravo». Kyiv. Ukraine.
11. *Kontseptsiiia onovlennia Tsyvilnoho kodeksu Ukrainy* (2020). [The concept of updating the Civil Code of Ukraine]. Vydavnychiy dim «ArtEk». Kyiv. Ukraine.
12. Nahnybida, V.I. (2010). *Rechovi prava na chuzhe maino: porivnialno-pravovyi aspekt*. [Property Rights to Other People's Property: Comparative Legal Aspect]. Ph.D. Thesis. 12.00.03. Kyiv. Ukraine.
13. Tsiura, V.V. (2007). *Rechovi prava na chuzhe maino*. [Property rights to another property]. Ph.D. Thesis. 12.00.03. Kyiv. Ukraine.
14. Kharchenko, H.H. (2018). *Rechovi prava u zakonodavstvi, doktryni ta sudovii praktytsi Ukrainy* [Property Rights in Ukrainian Legislation, Doctrine and Court Practice]. D. Sc. Thesis. 12.00.03. Kyiv. Ukraine.
15. Khodyko Ye.Iu. (2023). «The legal regime of the object of property rights to another person's thing». *Pravo i suspilstvo*. № 2. Vol. 2, pp. 77 – 83. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.2.2.12>
16. Hudyta, M.M. (2021). «Construction of a real contract: a fashionable trend of foreign legal doctrine or a reality of the national legal order?». *Pravova pozytsiia*. № 1 (30), pp. 58 – 62. <https://doi.org/10.32836/2521-6473.2021-1.10>
17. Mazur, V. (2017). «Contract in the mechanism of civil law regulation of easement relations». *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. № 3 (25), pp. 70–75.

Abstract.

Yankovskiy V. Limited property rights to agricultural land plots: status and prospects.

The article is dedicated to the realization of limited property rights to agricultural land plots. The author thoroughly examines the regulatory and legal framework of this issue and its doctrinal elaboration. The problematic aspects related to the realization of limited property rights are highlighted. It is noted that the current legislation lacks a clear definition of "limited property rights," but such a concept may emerge during the update of civil legislation. The scientific literature presents a moderate view on the legal nature of limited property rights, necessitating a summary of different perspectives. The author's proactive proposals for amending the current legislation are a significant step towards eliminating the existing gaps and ensuring legal certainty in the regulation of the relevant relations. The author also establishes that in today's environment, the variability of property rights in terms of their content comes to the fore, which calls into question the absolute nature of these rights. This circumstance necessitates a study of an actual contract or a dispositive transaction, given that they (these rights) may be the objects of such contracts or transactions, and this requires the development of a universal contractual basis for the establishment of property rights. It is proposed that within the framework of recodification of civil legislation and considering the peculiarities of the national legal system and the specifics of national legislation, it is possible to consider the introduction of such a structure since this will ensure an inevitable unification of national legislation with EU legislation. In this study, the author used legal analysis and synthesis, systemic and structural, and comparative legal and formal logical methods to analyse the relevant legislation and doctrine and propose amendments to civil legislation.

Keywords: freedom of will of the parties to the employment contract; change of employment contract, employee, employer, labor relations, work, labor contract, parties of labor contract, transfer, transfer, change of essential working conditions, right to work.

Стаття надійшла до редакції 02.06.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Янковський В. А. Обмежені речові права на земельні ділянки сільськогосподарського призначення: стан і перспективи. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 4. С. 110–114.

Yankovskiy V. Limited property rights to agricultural land plots: status and prospects. *Actual problems of innovative economy and law*. 2024. No. 4, pp. 110–114.

УДК: 342.7(477)

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-4-22>

ГУДИМА Євгеній Петрович, аспірант Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, <https://orcid.org/0009-0005-6453-0638>

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН (СПІЛЬНОТ) УКРАЇНИ

Гудима Є.П. Особливості державної політики у сфері національних меншин (спільнот) України.

У статті проаналізовано теоретико-правові та нормативні засади регулювання державної політики у сфері національних меншин України. Визначено особливості та основні підходи до розуміння державної політики і національних меншин як правових категорій. Розглянуто основні засади державної політики у сфері національних меншин, а також послідовно проаналізовано конкретні цілі та принципи цієї державної політики, відповідні гарантії реалізації прав і свобод національних меншин. Встановлено, що саме цілі та принципи такої державної політики, а також окремі законодавчі гарантії захисту та реалізації прав і свобод членів національних меншин (спільнот) загалом утворюють вихідні засади сучасної державної політики у сфері національних меншин (спільнот). Констатовано законодавчу невизначеність заходів і гарантій захисту й реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот), що не відповідає принципу правової визначеності, ускладнює правозастосування та не може ефективно забезпечити досягнення цілей державної політики у сфері національних меншин (спільнот). Встановлено, що цілі цієї державної політики також потребують уточнення та більшої деталізації, вони мають

забезпечуватись чітким організаційно-правовим механізмом їх реалізації. Обґрунтовано, що державна політика у сфері національних меншин (спільнот) має передбачати широкую дієву участь держави у збереженні автентичності національних меншин (спільнот), зокрема невиключно через надання їм релевантної державної підтримки та гарантій, не допускаючи при цьому втручання у внутрішні питання життєдіяльності національних меншин (спільнот). Гарантування захисту й реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот), сьогодні потребує напрацювання та фактичного впровадження державою за участі представників національних меншин (спільнот) комплексу конкретних заходів, спрямованих на підтримку й розвиток самобутності та ідентичності національних меншин (спільнот), їхню інтеграцію в українське суспільство.

Ключові слова: державна політика, національні меншини (спільноти), мета, принципи, засади, закон.

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сучасному етапі розвитку українського суспільства питання національних меншин вбачається напролюд актуальним, про що неодноразово наголошували українські вчені-правознавці. Необхідність дослідження питання правового регулювання державної політики у сфері національних меншин визначається як глобальними чинниками світового демократичного, гуманістичного, ліберального розвитку суспільства, так і внутрішніми складними процесами, що наразі відбуваються в українському суспільстві. Підкреслюючи важливість дослідження питань, пов'язаних з національними меншинами, у літературі зазначається, що «відповідно до Звіту про стан забезпечення захисту прав національних меншин в Україні, затвердженого наказом Державної служби України з етнополітики та свободи совісті від 05 травня 2021 р. № Н-15/02, на початку 2021 року в Україні обліковувалося п'ятдесят чотири національних меншини» [6, с. 41]. Це є порівняно високим показником серед європейських держав, що, навіть попри відсутність в Україні релевантних даних про кількість членів національних меншин (спільнот), однозначно вказує на важливість належного врядування у цій сфері з метою забезпечення реалізації, дотримання та дієвого захисту прав національних меншин (спільнот) України.

Особливого значення державна політика у сфері національних меншин набуває в умовах протистояння України зовнішній агресії, оскільки реалії воєнного стану породжують складні правові виклики, які не можуть залишатися поза увагою як у нормотворчій площині, так і у юридичній науці. Адже, як слушно відзначають М. Бучин і Х. Дутчак: «У сучасному світі динамічно зростають міграційні рухи населення, наслідками яких є не лише соціально-економічні та безпекові проблеми, але й істотні зміни етнорелігійного складу суспільств приймаючих держав і, відповідно, загострення міжетнічних відносин у них. Від успіхів у розв'язанні цих проблем залежатимуть міжетнічна злагода, безпека, стабільний розвиток окремих держав та ситуація в різних регіонах світу» [3, с. 69]. Тому ефективність державної політики України щодо національних меншин (спільнот) безпосередньо впливає на національну безпеку України, її етнонаціональний склад, поточні та майбутні національні інтереси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на актуальність наукового розгляду правових складових державної політики у сфері національних меншин, гарантій захисту їхніх прав, вони неодноразово ставали предметом дослідження вітчизняних учених, а саме: З. Гбур, О. Гусева, Я. Котилка, О. Мельничука, Н. Папіш, О. Федунь та інші. Підкреслюючи актуальність предмету нашого дослідження, треба вказати, що у науковій літературі

вже була приділена увага різним складовим державної політики у сфері національних меншин, наприклад, це її порівняльно-правова характеристика у працях М. Бучина, З. Гбур і Х. Дутчак, а також дослідження політико-правових складових захисту прав національних меншин у працях О. Федунь. Водночас останні наукові публікації безпосередньо не присвячені розкриттю поняття державної політики у сфері національних меншин та її складових, що додатково підкреслює важливість і нагальність тематики нашого дослідження.

Прийняття профільного Закону України та процес європейської інтеграції України певною мірою активізували наукові, головню компаративістські, дослідження проблематики державної політики у сфері національних меншин. Зокрема, варто згадати монографію «Державна політика щодо захисту прав національних меншин: досвід вишеградської групи» [1]. Безумовну увагу у цьому дослідженні привертає компаративістська характеристика захисту різних прав національних меншин у країнах Вишеградської групи (виборчі права, права у зовнішній політиці, мовно-культурні права та ін.). Крім того, з точки зору предмету нашого дослідження досить цінним є висвітлення споріднених з ним питань міжнародно-правових засад захисту прав національних меншин в Україні.

Попри те, що більшість релевантних наукових джерел стосується прав національних меншин і державної політики щодо їх захисту, у літературі наразі все ще не отримали належного висвітлення питання цілей і принципів державної політики у сфері національних меншин.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є поглиблений аналіз державної політики у сфері національних меншин (спільнот) України, визначення її сутності та особливостей, а також обґрунтування пріоритетних напрямів удосконалення цієї державної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передусім зазначимо, що питання наукового аналізу проблематики, пов'язаної з національними меншинами, завжди мало свою складність. Адже, як відомо, поняття національної меншини аналізують і використовують у таких науках, як соціологія, етнологія, право, політична наука, демографія, статистика та ін. [3, с. 69].

Зазначимо, що в енциклопедичних джерелах поняття «національної меншини» визначається як: «фізична маса (група) людей некорінного етнічного статусу, що проживають у певній місцевості держави, яка відповідає таким умовам: 1) менш чисельна, ніж чисельність решти населення країни; 2) відрізняється від більшості суспільства мовою, культурою, расою та релігією; 3) прагне зберегти свою мову, культуру чи традиції; 4) усвідомлює власну історичну національну спільноту та керується її вираженням і захистом; 5) ідентифікує себе з

нацією, організованою у власній країні (на відміну від етнічної меншини, яка не має відношення до зовнішньої державності); 6) може утворювати компактну групу на певній території або бути розкиданою по території» [5, с. 56-57].

Наведені ознаки національної меншини відповідають як теоретико-правовому уявленню про досліджуване правове явище, так і законам формальної логіки. Наприклад, буквально тлумачення поняття «меншина» вказує на відсутність кількісної домінанти цієї групи осіб серед населення країни – про це й говорить перша ознака. Друга ознака логічно вказує на автентичні відмінності такої групи осіб від більшості населення країни – вона може ідентифікуватися як за мовною, так і культурною ознаками та ін. Наступна ознака пов'язана з тим, що наявність стійкої національної меншини, чий права мають бути дотримані та захищені, свідчить про бажання цієї соціальної групи зберегти у подальшому свою ідентичність. Також при характеристиці ознак національної меншини вказують на її територіальну належність або відсутність такої. Саме ця ознака може викликати запитання, оскільки не є конститутивною для цього поняття й не описує досліджуване правове явище, не відбиває його специфічні риси. Так чи інакше, попри певну дискусійність, усі запропоновані ознаки відображають не тільки правову, але й соціальну сутність національних меншин, загалом розкриваючи основні властивості та ознаки таких соціальних груп.

Водночас у законодавчому визначенні національних меншин перелічені дещо інші ознаки. Зокрема, згідно з профільним Законом України, поняття «національна меншина (спільнота) України» має такі ознаки: стала група громадян України; не є етнічними українцями; традиційно проживають на території України; об'єднані спільними етнічними, культурними, історичними, мовними та/або релігійними ознаками; усвідомлюють свою належність до такої групи; виявляють прагнення зберегти і розвивати свою мовну, культурну, релігійну самобутність. Як слушно відзначають щодо цього О. Гусев і Я. Котилко, перевагою такої дефініції є те, що вона містить вказівку на зв'язки, якими мають бути об'єднані представники національних меншин (спільнот), – специфічні етнічні, культурні, релігійні ознаки [6, с. 45].

У сучасній правовій літературі запропоновано відносно велику кількість подібних дефініцій, але акцент при розкритті цього поняття необхідно робити на іншому. На сьогодні визначення поняття «національні меншини» потребує не тільки теоретичного узагальнення, але й врахування чинних нормативних положень. Водночас тут не можна не погодитись, що «попри надзвичайну актуальність тематики національних меншин, зумовлену євроінтеграційними процесами наукових праць, присвячених аналізу становища національних меншин України, останніми роками публікується обмаль» [6, с. 41].

Характеристика особливостей державної політики у сфері національних меншин (спільнот) України також потребує належного розкриття сутності «державної політики» як політико-правового явища.

Як відомо, основними складовими державної політики є інституційний, нормативний і матеріальний, а також місцевий, регіональний, загальнодержавний й міжнародний рівні її здійснення. Водночас «у державній політиці повинні знаходити своє місце не тільки існуючі проблеми розвитку суспільства, але й ті непередбачувані ситуації і явища, що потребують встановлення причин їхньої появи та виявлення шляхів своєчасного розв'язання» [10, с. 257]. Вказане найперше потребує своєчасного прийняття, відповідно до поточних реалій, виважених державно-політичних рішень, пошуку й напрацювання відповідних програм та інструментів їх реалізації у визначеній сфері.

Щодо дефініції державної політики у сучасній літературі є кілька усталених поглядів. Загалом же «необхідно брати до уваги той факт, що до розуміння сутності й визначення дефініції державної політики та структуривання її функціональних дій використовуються різні наукові підходи, оскільки політика вважається специфічним різновидом суспільної діяльності» [10, с. 257].

Зокрема, під державною політикою, у тому числі й у сфері національних меншин (спільнот), розуміють «курс дій, обраний органами влади для розв'язання певної суспільної проблеми або сукупності взаємно пов'язаних проблем» [8, с. 5]; «сукупність ціннісних цілей, державно-управлінських заходів, рішень і дій, порядок реалізації державно-політичних рішень і системи державного управління розвитком країни» [7, с. 8]; комплекс «стратегічних завдань і цілеспрямованих заходів, що реалізуються органами державної влади у різних сферах суспільної діяльності» [4, с. 58]. Наведені визначення умовно можна охарактеризувати як викладені у вузькому розумінні цього поняття. Проте вони теж вказують на основні риси досліджуваного правового феномену. Зокрема, зміст державної політики розкривається через такі загальні поняття, як «курс дій», «сукупність цілей», «комплекс завдань» та ін., що свідчить про темпоральну спрямованість державної політики у майбутнє, орієнтованість на досягнення у подальшому певних соціально-корисних результатів. З позитивного боку відзначимо вказівку (хоч і надто загальну) у цих визначеннях на суб'єктів реалізації достатньої політики. Оскільки така політика має державну природу, її практична реалізація (втім як і формування) має бути покладена насамперед на відповідні органи державної влади, наділені для цього достатніми владними повноваженнями щодо забезпечення дотримання курсу такої державної політики всіма іншими суб'єктами.

У широкому розумінні державна політика може бути визначена, наприклад, як: «Дії, що проголошуються та реалізуються владним органом, який має законодавчі, політичні та фінансові повноваження це робити; реакція держави на реальні життєві потреби чи проблеми всього суспільства або лише певних його сфер та суспільних груп; курс дій, тобто не одне певне рішення, дія чи реакція, а ретельно розроблений підхід або стратегія» [4, с. 58]. Виходячи з викладеного, у більш широкому розумінні «політика» розглядається як активна поведінка суб'єкта – державного органу,

наділеного комплексом відповідних (законодавчих, організаційно-розпорядчих, матеріально-фінансових тощо) повноважень для реагування на різноманітні суспільні потреби й запити. Запропонований підхід до визначення державної політики наділяє її конкретним функціоналом, не обмежуючись виключно лише встановленням певного вектору майбутнього розвитку.

В Україні державна політика у сфері національних меншин регулюється безпосередньо Законом України «Про національні меншини (спільноти) України», Розділ III якого й визначає основи державної політики у сфері національних меншин (спільнот) [8].

Особливо слід відзначити ст. 13 цього Закону України, яка й визначає цілі та принципи державної політики у сфері національних меншин.

Характеризуючи цілі державної політики у сфері національних меншин, передусім зазначимо, що під метою треба розуміти «те, до чого хтось прагне, чого хоче досягти; ціль» [12]. Так, ст. 13 профільного Закону України передбачає одразу 5 цілей державної політики у сфері національних меншин, що кореспондує розумінню державної політики як комплексу певних цілей або завдань, які мають бути реалізовані у визначеній сфері. Ці цілі насамперед спрямовані на консолідацію українського суспільства, невід'ємною частиною якого є національні меншини. Зокрема, цьому має безпосередньо сприяти виконання цілей щодо інтеграції національних меншин (спільнот) в українське суспільство, утвердження в ньому норм міжетнічної толерантності і взаємної поваги, а також зміцнення загальнонаціональної єдності та забезпечення мультикультурності українського суспільства. Водночас наведені цілі державної політики у сфері національних меншин сформульовані надто абстрактно та декларативно, що потребує подальшого врегулювання конкретних заходів, які були би прямо спрямовані на реалізацію таких цілей. Те ж саме загалом стосується й інших цілей державної політики у сфері національних меншин щодо сприяння збереженню та розвитку національних меншин (спільнот), їхньої етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності. Цілком підтримуючи подібне спрямування державної політики, вважаємо, що дієва участь держави у збереженні автентичності національних меншин (спільнот) потребує виваженого й збалансованого підходу, насамперед передбачаючи надання їм необхідної державної підтримки, гарантій та умов, але без адміністративного втручання у життєдіяльність відповідних національних меншин (спільнот).

Щодо розуміння принципів державної політики у сфері національних меншин, насамперед маємо визначити зміст принципів як правової категорії. На нашу думку, принципи треба характеризувати як основне, вихідне положення або правило, покладене в основу сутності певного явища, яке визначає його основні риси й властивості. Своєю чергою, С. Прийма розглядає принцип як «основне вихідне положення якоїсь теорії, вчення, науки, світогляду, теоретичної програми; переконання, погляд на речі; основну особливість в улаштуванні чого-небудь» [11, с. 48]. Виходячи з наведеного визначення, принципи треба ототожнювати не

стільки з самою державною політикою, скільки з її вихідними, концептуальними засадами. До речі, говорячи саме про засади державної політики у сфері національних меншин (спільнот), варто виходити з базового розуміння «засади», яку Р. Бойчук визначає як правову категорію у значенні основи чогось; вихідне, головне положення, принцип, на якому ґрунтується що-небудь; правило поведінки [2, с. 21].

Зазначимо, що у ч. 2 ст. 13 профільного Закону України закріплено 10 основоположних принципів державної політики у сфері національних меншин. Умовно їх можна розділити на певні групи. Передусім, це т.зв. «безпекові» принципи, дотримання яких покликане забезпечити захист прав національних меншин, не допустити дискримінацію осіб, які до них належать, запобігти примусовій асиміляції та міжетнічним конфліктам, виключити прояви ксенофобії тощо. Інша група принципів, за умови їх дотримання, має забезпечити розвиток національних меншин у сучасній демократичній державі й гарантувати належне місце національних меншин у складі єдиного українського суспільства. Зокрема, сюди належать такі принципи, як визнання права на вільний вибір своєї належності до національної меншини, забезпечення вільної реалізації їхніми членами своїх прав і свобод, зокрема на участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері національних меншин (спільнот) тощо. Отже, говорячи про весь комплекс законодавчо закріплених принципів державної політики у сфері національних меншин (спільнот) загалом, саме їх повне одночасне дотримання може реально забезпечити розвиток українського суспільства і національних меншин (спільнот) як невід'ємної його частини.

Крім цього, ч. 3 ст. 13 Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» також передбачає гарантування реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот). Водночас законодавець не обмежується виключно декларуванням «гарантованості» відповідних прав і свобод, а прямо передбачає формування механізму їх реалізації, пов'язаного з «здійсненням заходів у сфері державної політики, спрямованих на збереження, підтримку і розвиток їх самобутності та ідентичності, інтеграцію в українське суспільство» [9]. Таке формулювання загалом кореспондує меті державної політики у сфері національних меншин. Це проявляється в тому, що, з одного боку, забезпечується єдність й інтеграція національних меншин до українського суспільства загалом, а, з другого – забезпечується, зберігається та розвивається самобутність національних меншин (спільнот).

Водночас варто зауважити невизначеність у ч. 3 ст. 13 цього Закону України конкретних заходів, спрямованих на збереження, підтримку й розвиток самобутності та ідентичності національних меншин, їх інтеграцію в українське суспільство. Адже саме це є необхідною умовою реального гарантування захисту та реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот). Зрозуміло, що комплекс таких заходів потребує ретельного опрацювання з залученням представників національних меншин (спільнот) з наступним його врегулюванням на рівні профільних

урядових стратегій і державних програм.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Законодавчо визначені цілі та принципи державної політики у сфері національних меншин (спільнот) складають основу для її формування, реалізації та подальшого вдосконалення. Цілі та принципи такої державної політики, а також окремі законодавчі гарантії захисту та реалізації прав і свобод членів національних меншин (спільнот) загалом утворюють вихідні засади сучасної державної політики у сфері національних меншин (спільнот). Оскільки ж ст. 13 Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» визначає насамперед лише цілі та принципи відповідної державної політики, доцільно змінити назву цієї статті з «Державна політика» саме на «Засади державної політики у сфері національних меншин (спільнот)».

Заслугує на позитивну оцінку передбачення чинним законодавством необхідності здійснення державою заходів із захисту й реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот), спрямованих на збереження, підтримку і розвиток їхньої самобутності та ідентичності, інтеграцію в українське суспільство. Водночас остаточною предметна невизначеність таких заходів і гарантій не відповідає принципу правової визначеності, ускладнює

правозастосування та не може ефективно забезпечити досягнення цілей державної політики у сфері національних меншин (спільнот). Цілі цієї державної політики також потребують уточнення та більшої деталізації, забезпечуючись чітким організаційно-правовим механізмом їх реалізації.

Державна політика у сфері національних меншин (спільнот) має передбачати широку дієву участь держави у збереженні автентичності національних меншин (спільнот), зокрема невиключно через надання їм релевантної державної підтримки та гарантій, не допускаючи при цьому втручання у внутрішні питання життєдіяльності національних меншин (спільнот). Забезпечення розвитку українського суспільства і національних меншин (спільнот), як його невід'ємної частини, потребує повного дотримання всього комплексу законодавчо закріплених засад державної політики у сфері національних меншин (спільнот). Насамперед гарантування захисту й реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот), сьогодні потребує напрацювання та фактичного впровадження державою за участі представників національних меншин (спільнот) комплексу конкретних заходів, направлених на підтримку й розвиток самобутності та ідентичності національних меншин (спільнот), їх інтеграцію в українське суспільство.

Література.

1. Державна політика щодо захисту прав національних меншин: досвід вишеградської групи: монографія. Львів: Видавництво «Сорока», 2019. 184 с.
2. **Бойчук Р.П.** Правові засади державного регулювання підприємницької діяльності: проблеми формування. *Право та інновації*. 2019. № 4 (28). С. 21-26.
3. **Бучин М.А., Дутчак Х.І.** Особливості формування та реалізації державної політики. *Вісник ДонНУ імені Василя Стуса. Серія: Політичні науки*. 2019. № 4. С. 68-73.
4. **Волинець С.С.** Щодо визначення поняття «державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства». *Аспекти публічного управління*. 2018 Том 6. № 6-7. С. 54-63.
5. **Гбур З.** Особливості діяльності національних меншин в Україні і Польщі. *Multidimensionality of Ukrainian-Polish cooperation: genesis, particularities and prospects: scientific monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. P. 54-71.
6. **Гусев О.Ю., Котилко Я.М.** Характеристика поняття «національні меншини (спільноти) України». *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. Том 34 (73). № 2. С. 40-47.
7. **Ковбасюк Ю.В., Ващенко К.О., Сурмін Ю.П.** Державна політика: підручник. Київ: НАДУ, 2014. 448 с.
8. **Садковий В.П., Домбровська С.М., Лопатченко І.М., Антонов А.В.** Державна політика: аналіз та механізми впровадження: конспект лекцій. Харків: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
9. Про національні меншини (спільноти) України: Закон України № 2827-IX від 13.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20>.
10. **Лаврук О.В.** Сутність поняття державної політики. *Університетські наукові записки*. 2018. № 67-68. С. 254-263. URL: <http://old.univer.km.ua/visnyk/1803.pdf>.
11. **Прійма С.В.** Поняття принципу в аспекті співвідношення з суміжними категоріями. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2014. Випуск 28. С. 46-55.
12. [ukrlit.org](http://ukrlit.org/slovnnyk/meta). публічний електронний словник української мови. URL: <http://ukrlit.org/slovnnyk/meta>.

References.

1. Derzhavna polityka schodo zakhystu prav natsional'nykh menshyn: dosvid vyshegradsk'oi hrupy: monohrafiia. (2019). [State policy to protect the rights of national minorities: evidence from the Visegrad group]. Vydavnytstvo «Soroka». L'viv. Ukraine. Available at: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2150/monografiyavyshegrad.pdf>.
2. **Bojchuk, R.P.** (2019). «Legal ambushes of sovereign regulation of enterprise activities: problems of formation». *Pravo ta innovatsii*. № 4 (28). pp. 21-26. Available at: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/article/download/581/523/>.
3. **Buchyn, M.A., Dutchak, Kh.I.** (2019). «Features of the formation and implementation of government policy». *Visnyk DonNU imeni Vasylia Stusa. Serii: Politychni nauky*. № 4. pp. 68-73. Available at: <https://jvestnik-politology.donnu.edu.ua/article/view/7605>.
4. **Volynets, S.S.** (2018). «The well-defined concept is “the state’s policy has coordinated the development of the community’s supremacy”». *Aspekty publichnogo pravlinnia*. Vol. 6. № 6-7. pp. 54-63.
5. **Hbur, Z.** (2022). *Osoblycosti diial'nosti natsional'nykh menshyn v Ukraini i Pol'schi. Multidimensionality of Ukrainian-Polish cooperation: genesis, particularities and prospects: scientific*. «Baltija Publishing». Riga. Latvia. Available at: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/254/7117/14816-1?inline=11>.
6. **Husiev, O.Yu., Kotylko, Ya.M.** (2023). «Characteristics of the concept of “national minorities (population) of Ukraine”». *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia*. Vol. 34 (73). № 2. pp. 40-47. Available at: https://pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/2_2023/7.pdf.

7. *Kovbasiuk, Yu.V., Vaschenko, K.O., Surmin, Yu.P.* (2014). *Derzhavna polityka*. [State policy]. NADU. Kyiv. Ukraine. Available at: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/DERZHAVNA-POLITIKA.pdf>.
8. *Sadkovyj, V.P., Dombrov's'ka, S.M., Lopatchenko, I.M., Antonov, A.V.* (2019). *Derzhavna polityka: analiz ta mekhanizmy vprovadzhennia*. [State policy: analysis and mechanisms of promotion]. NUTsZU. Kharkiv. Ukraine. Available at: <http://nnvc.nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-publichnoho-administruvannia-u-sferi-tsyvilnoho-zakhystu/Lekcii/lk14.pdf>.
9. Pro natsional'ni menshyny (spil'noty) Ukrainy: Zakon Ukrainy. (2022). [About national minorities (population) of Ukraine: Law of Ukraine]. № 2827-IX dated December 13, 2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20>.
10. *Lavruk, O.V.* (2018). «The essence of the concept of state policy». *Universytets'ki naukovi zapysky*. № 67-68. pp. 254-263. Available at: <http://old.univer.km.ua/visnyk/1803.pdf>.
11. *Pryjma, S.V.* (2014). «Concept of the principle in the aspect of relationship with adjacent categories». *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannia*. Issue 28. pp. 46-55. Available at: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7489/1/Pryjma_46.pdf.
12. *UkrLit.org*. publichnyj elektronnyj slovnyk ukrains'koi movy. [UkrLit.org. public electronic dictionary of the Ukrainian language]. Available at: <http://ukrlit.org/slovnyk/meta>.
-

Abstract.

Gudyma E. Peculiarities of state policy in the field of national minorities (communities) of Ukraine.

The article analyzes the theoretical-legal and normative principles of state policy regulation in the sphere of national minorities of Ukraine. Features and main approaches to understanding state policy and national minorities as legal categories are defined. The key principles of state policy in the field of national minorities are considered, and the specific goals and principles of this state policy, corresponding guarantees of the realization of the rights and freedoms of national minorities are consistently analyzed. It has been established that the goals and principles of such state policy, as well as separate legislative guarantees for the protection and realization of the rights and freedoms of members of national minorities (communities) as a whole form the basic principles of modern state policy in the field of national minorities (communities). The legislative uncertainty of measures and guarantees for the protection and realization of the rights and freedoms of persons belonging to national minorities (communities) was noted, which does not correspond to the principle of legal certainty, complicates law enforcement and cannot effectively ensure the achievement of the goals of state policy in the field of national minorities (communities). It was established that the goals of this state policy also need clarification and more detail, they should be provided with a clear organizational and legal mechanism for their implementation. It is substantiated that the state policy in the field of national minorities (communities) should provide for the broad effective participation of the state in preserving the authenticity of national minorities (communities), in particular, not exclusively by providing them with relevant state support and guarantees, while not allowing interference in the internal issues of the life of national minorities (communities). Guaranteeing the protection and realization of the rights and freedoms of persons belonging to national minorities (communities) today requires the development and actual implementation by the state with the participation of representatives of national minorities (communities) of a set of specific measures aimed at supporting and developing the identity and identity of national minorities (communities), their integration into Ukrainian society.

Keywords: state policies, national minorities (communities), purpose, principles, principles, law.

Стаття надійшла до редакції 30.05.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Гудима Є.П. Особливості державної політики у сфері національних меншин (спільнот) України. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 4. С. 114-119.

Gudyma E. Peculiarities of state policy in the field of national minorities (communities) of Ukraine. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 4, pp. 114-119.

